

Sygn. akt II C 1422/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Wolski

Protokolant: Julita Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa

Towarzystwa (...) S.A. w W.

przeciwko

R. O. A. D.

o zapłatę

- zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 292.440,81 zł (dwieście dziewięćdziesiąt dwa tysiące czterysta czterdzieści złotych i osiemdziesiąt jeden groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty;
- zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 21.840 zł (dwadzieścia jeden tysięcy osiemset czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1422/11

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron.

1. Towarzystwo (...) S.A.

w W. wytoczyła powództwo przeciwko R. O.

i A. D. o zapłatę kwoty 292.440.81 zł ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty. 1.1. Uzasadniając żądanie powód wskazał, iż 16 czerwca 2008 r. R. O. i A. D. zawarli umowę nr (...) o kredyt hipoteczny oraz 14 sierpnia 2008 r. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny, waloryzowane kursem (...), w których jako kredytodawca występował (...) Bank S.A. w W.. Powód udzielił Bankowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek braku spłaty części kredytu hipotecznego przez pozwanych. Pozwani nie uregulowali trzech kolejnych rat kredytowych, co stanowiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego powód wypłacił na rzecz Banku odszkodowanie w łącznej wysokości 292.440.81 zł. Z dniem zapłaty odszkodowania przez powoda roszczenie Banku przeszło z mocy prawa na powoda do wysokości zapłaconego odszkodowania. W związku z tym, że pozwani nie uregulowali wierzytelności powoda z tytułu wypłaconego odszkodowania powód wezwał pozwanych do zapłaty

pismami z 23 lutego 2011 r. 2. Nakazem zapłaty z dnia 21 listopada 2011 r. wydanym w postępowaniu upominawczym pozwani zostali zobowiązani do zapłaty na rzecz powoda kwoty 292.440,81 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty. 3. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana A. D. wniosła na wstępie o przekazanie sprawy do sądu właściwego według właściwości ogólnej i odrzucenie pozwu, a w przypadku nieuwzględnienia tych wniosków - oddalenie powództwa. 3.1. Uzasadniając stanowisko co do oddalenia powództwa pozwana podniosła, iż powodowi nie przysługuje roszczenie przeciwko pozwanej. Nadto pozwana zarzuciła, iż z dokumentów dołączonych do pozwu wynika, iż powód zapłacił Bankowi tytułem odsetek kwotę 4572,18 zł. Jeżeli ubezpieczyciel nie jest rzetelny i nie potrafi wywiązać się ze swoich zobowiązań, to takie działanie podejmuje na własne ryzyko, a przerzucanie konsekwencji własnych zaniedbań na osoby trzecie jest niedopuszczalne. Nadto pozwana podniosła nieścisłości w dokumentacji załączonej do pozwu w zakresie wysokości wymagalnego kapitału i odsetek.

4. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany R. O. wniósł

na wstępie o przekazanie sprawy do sądu właściwego według właściwości ogólnej i odrzucenie pozwu, a w przypadku nieuwzględnienia tych wniosków - oddalenie powództwa. 4.1. Uzasadniając stanowisko co do oddalenia powództwa pozwany podniósł, iż powodowi nie przysługuje roszczenie przeciwko pozwanemu. Nadto pozwany zarzucił, iż z dokumentów dołączonych do pozwu wynika, iż powód zapłacił Bankowi tytułem odsetek kwotę 4572,18 zł. Jeżeli ubezpieczyciel nie jest rzetelny i nie potrafi wywiązać się ze swoich zobowiązań, to takie działanie podejmuje na własne ryzyko, a przerzucanie konsekwencji własnych zaniedbań na osoby trzecie jest niedopuszczalne. Nadto pozwany podkreślił nieścisłości w dokumentacji załączonej do pozwu w zakresie wysokości wymagalnego kapitału i odsetek. 5. Powód ustosunkował się do złożonych sprzeciwów w piśmie z 6 czerwca 2013 r. podtrzymując na wstępie żądanie pozwu oraz wskazując, iż w niniejszym postępowaniu dochodzi jedynie kwot niespłaconego przez pozwanych niskiego wkładu własnego w obu udzielonych pozwanych kredytach. Pojęcie szkody obejmuje także kwotę odsetek od zadłużenia przedterminowego, naliczonych od dnia, w którym bezskuteczne upływał okres wypowiedzenia do dnia wypłaty odszkodowania włącznie. Zatem wysokość szkody obejmowała kwotę niespłaconego i wymagalnego kapitału oraz kwotę wymagalnych i niespłaconych odsetek. Kwoty wypłaconego przez powoda odszkodowania wynikają bezpośrednio z dokumentów załączonych do pozwu. W odniesieniu do umowy nr (...) należności wynoszą łącznie 37.626,01 CHF, co stanowi równowartość kwoty 115.613,44 zł przeliczonej według kursu sprzedaży ogłoszonego w tabeli kursów (...) Banku z dnia 28 września 2010 r. W odniesieniu do umowy nr (...) należności wynoszą 57.547,88 CHF, co stanowi równowartość kwoty 176.827,37 zł. 6. W piśmie procesowym z 31 października 2013 r. pozwani podtrzymali dotychczasowe stanowisko oraz wystąpili o zawieszenie postępowania do czasu wpisania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do rejestru wzorców umowy uznanych za niedozwolone postanowienia umownego stosowanego przez (...) między innymi w przedmiotowych umowach o treści „Raty kapitałowo - odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży (...) w tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.”. Nadto pozwani wnieśli o dopuszczenie dowodu z zeznań M. S. (1) na okoliczność relacji wiążących ją z pozwanym R. O. oraz nieprzekazania pozwanemu przesyłek (...) Banku S.A. zawierających wypowiedzenie przez Bank przedmiotowych umów kredytowych, a także podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia obejmującego kwoty odpowiadające sumie wszystkich okresowych świadczeń pozwanych, które wynikają z umów z Bankiem za czas poprzedzający okres 3 lat przed wniesieniem powództwa w niniejszej sprawie.

7. Ustosunkowując się w piśmie z 24 stycznia 2014 r. do 13 listopada 2013 r. do twierdzeń i zarzutów zawartych w pismach procesowych pozwanych z 31 października 2013 r. i 13 listopada 2013 r., powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko oraz wniósł o oddalenie wniosków zawartych w tym piśmie. Odnosząc się do kwestii wypowiedzenia umów w stosunku do pozwanego R. O. powód wyjaśnił, iż przesyłki zawierające oświadczenie Banku zostały wysłane na adres korespondencyjny pozwanego wskazany w systemie informatycznym Banku. Korespondencja Banku skierowana na adres przy ul. (...) podjęta została przez dorosłego domownika – M. S. (2), która jest krewną (kuzynką) pozwanego, co jednoznacznie potwierdza dopisek na zwrotnych potwierdzeniach odbioru z dnia 23 marca 2010 r. i 25 marca 2010 r. Natomiast za tym, że to pozwany zgłosił Bankowi ten właśnie adres, jako nowy adres korespondencyjny, przemawia również okoliczność, że pod tym adresem mieściła się między innymi spółka (...) sp. z o.o., w której pozwany był wówczas współnikiem. Mając powyższe na uwadze nie ulega wątpliwości, że w dniach 23 marca 2010 r. i 25 marca 2010

r. zostało złożone oświadczenie Banku o wypowiedzeniu pozwanemu umów kredytu, zaś bieg okresu wypowiedzenia rozpoczął się z dniem 31 marca 2010 r. i 2 kwietnia 2010 r. Pozwany w wyznaczonym terminie nie spełnił świadczenia, co było równoznaczne w wypowiedzeniu umów kredytu przez Bank. Ustosunkowując się do zarzutu przedawnienia roszczenia, powód podkreślił, iż termin przedawnienia roszczenia należy liczyć od dnia postawienia kredytów w stan natychmiastowej wymagalności. W przypadku umowy nr (...) okres wypowiedzenia upłynął w dniu 10 maja 2010 r. w stosunku do pozwanej i 29 kwietnia 2010 r. w stosunku do pozwanego.

W odniesieniu do umowy nr (...) data wymagalności roszczenia przypadła na dzień 10 maja 2010 r. wobec pozwanej, zaś w stosunku do pozwanego na dzień 2 maja 2010 r. Zatem w przypadku, gdyby bieg terminu przedawnienia roszczeń nie został przerwany, roszczenie na podstawie art. 118 k.c. przedawniłoby się w stosunku do pozwanych na przełomie kwietnia i maja 2013 r.

II. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia.

1. R. O. i A. D. zawarli 16 czerwca 2008 r. z (...) Bank S.A. w W. umowę nr (...), a 14 sierpnia 2008 r. umowę nr (...). Umowy dotyczyły kredytów hipotecznych i przewidywały waloryzowanie rat kredytu według kursu franka szwajcarskiego, to jest kursu sprzedaży ogłoszonego w tabeli kursów (...) Banku.

okoliczności bezsporne

2. Na podstawie Generalnej Umowy (...) Niskiego Wkładu w Kredytach i pożyczkach hipotecznych nr (...) z dnia z dnia 25 maja 2007 r. Towarzystwo (...) S.A. w W. udzieliło (...) Bank S.A. ochrony ubezpieczeniowej na wypadek braku spłaty części kredytu i pożyczki hipotecznej dla osób fizycznych. OB.

okoliczność bezsporna

3. W piśmie z 17 marca 2010 r. Bank wezwał R. O. do zapłaty kwoty 519,74 CHF w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wezwanie zostało wysłane na adres: W., ul. (...) i odebrane 23 marca 2010 r. przez M. S. (2). Na zwrotnym potwierdzeniu tego wezwania uczyniono adnotację, z której wynika, iż przesyłka została odebrana przez kuzynkę adresata.

okoliczność bezsporna

4. W piśmie z 18 marca 2010 r. Bank wezwał A. D. do zapłaty kwoty 527,45 CHF w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wezwanie zostało doręczone A. D. 2 kwietnia 2010 r.

okoliczność bezsporna

5. W piśmie z 19 marca 2010 r. Bank wezwał R. O. do zapłaty kwoty 2764,89 CHF w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wezwanie zostało wysłane na adres: W., ul. (...) i odebrane 25 marca 2010 r. przez M. S. (2). Na zwrotnym potwierdzeniu tego wezwania uczyniono adnotację, z której wynika, iż przesyłka została odebrana przez kuzynkę adresata.

okoliczność bezsporna

6. W piśmie z 22 marca 2010 r. Bank wezwał A. D. do zapłaty kwoty 2224,38 CHF w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wezwanie zostało doręczone A. D. 2 kwietnia 2010 r.

okoliczność bezsporna

7. W dniu 25 listopada 2009 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą spółki przy ulicy (...). R. O. został wpisany jako jeden ze współników wymienionej spółki.

okoliczność bezsporna

8. A. D. i R. O. nie dokonali zapłaty kwot wynikających z doręcznych wezwań

okoliczność bezsporna

9. W dniu 30 września 2010 r. (...) S.A. dokonała polecenia przelewu na rzecz (...) Bank S.A. kwot 111.041,26 zł i 169.839,56 zł, a w dniu 5 listopada 2010 r. kwot 4752,18 zł i 6987,81 zł.

dowód z dokumentów: polecenia przelewu k. 342, 346, 354, 359

10. Zapłata przez (...) S.A. kwot wymienionych w pkt. 9 była następstwem wykonania obowiązku wynikającego z Generalnej Umowy (...) Niskiego Wkładu w Kredytach i Pożyczkach Hipotecznych nr (...) z dnia z dnia 25 maja 2007 r.

okoliczność bezsporna

11. W pismach z 9 grudnia 2010 r. (...) Bank oświadczył, iż w związku z częściowym zaspokojeniem roszczeń Banku z tytułu kredytów hipotecznych nr (...) i nr (...), wierzytelności w kwocie 176.827,37 zł i 115.613,44 zł, na mocy art. 828 k.c. przeszły na Towarzystwo (...) S.A. Wysokości wierzytelności wynikała z zaległości w frankach szwajcarskich przeliczonej według kursu sprzedaży ogłoszonego w tabeli kursów (...) Banku z dnia 28 września 2010 r.

dowód z dokumentów: pisma (...) Bank k. 53 i 59

12. Wezwaniami do zapłaty z 23 lutego 2011 r. R. O. i A. D. zostali wezwani do zapłaty do 10 marca 2011 r. kwoty 176.827,37 zł w związku z wypłatą przez ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu ubezpieczenia kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) oraz kwoty 115.613,44 zł w związku z wypłatą przez ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu ubezpieczenia kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...).

dowód z dokumentów: pisma (...) Bank k. 60, 62, 64 i 66

13. R. O. i A. D. nie dokonali zapłaty kwot wynikających z doręcznych wezwań.

okoliczność bezsporna

III. Ocena dowodów.

Ustalenie stanu faktycznego nastąpiło w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, które zostały wyszczególnione w postanowieniu wydanym na rozprawie w dniu 30 stycznia 2014 r., a także podstawie okoliczności, które nie były przedmiotem sporu. Pozostałe dokumenty złożone przez strony, w tym dokumenty wymienione w postanowieniu dowodowym, które nie zostały przywołane przy ustaleniu stanu faktycznego, okazały się nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy lub odnosiły się do okoliczności niespornych. Sąd oddalił także wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań M. S. (2), gdyż skuteczność doręczenia korespondencji dla pozwanego na adres W., ul. (...), wynika wprost z potwierdzeń odbioru dokonanych przez ww. osobę i wyjaśnień udzielonych przez powoda, w tym informacji dotyczącej adresu spółki, w której udziałowcem był pozwany.

IV. Ocena zasadności powództwa z wyjaśnieniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

1. Powództwo jest w całości zasadne.

2. Uzasadniając sposób rozstrzygnięcia sprawy należy na wstępie wskazać, iż ubezpieczyciel wstępujący z mocy ustawy w prawa osoby na rzecz której wypłacił odszkodowanie może wystąpić ze skutecznym żądaniem przeciwko osobie trzeciej, w tym ostatecznie w ramach postępowania sądowego, ale wyłącznie co do świadczenia przysługującego ubezpieczonemu i w wysokości należnej ubezpieczonemu. Stąd zapłata odszkodowania nie stwarza per se skutecznego uprawnienia do żądania od osoby trzeciej kwoty odpowiadającej wypłaconemu na rzecz ubezpieczonego świadczenia, a na ubezpieczycielu ciąży obowiązek udowodnienia w toku postępowania sądowego, przy zakwestionowaniu żądania przez osobę trzecią, nie tylko faktu wypłaty odszkodowania na rzecz ubezpieczonego, ale także przysługiwania

roszczenia pierwotnemu wierzycielowi co do zasady, jak i wysokości. 3. Uwzględniając powyższe Sąd stwierdza, iż w toku postępowania sądowego powód udowodnił, iż spełnił świadczenie na rzecz Banku w ramach wykonania Generalnej Umowy (...) Niskiego Wkładu w Kredytach i Pożyczkach Hipotecznych nr (...) z dnia z dnia 25 maja 2007 r. Fakt zapłaty przez powoda na rzecz Banku kwoty 176.827,37 zł dotyczącej kredytu hipotecznego nr (...) i kwoty 115.613,44 zł związanej z kredytem hipotecznym nr (...), wynika ze złożonych do akt sprawy kopii poleceń przelewu, a także znajduje dodatkowe potwierdzenie w oświadczeniach Banku skierowanych do powoda wskazujących na przejście uprawnień na rzecz ubezpieczyciela. Stąd niewątpliwie powód jest czynnie legitymowany do wystąpienia z żądaniem zapłaty przeciwko pozwanym.

4. Powód udowodnił także w toku postępowania sądowego, iż dochodzone roszczenie jest zasadne, także co do jego wysokości. Powód udowodnił przede wszystkim, iż Bank w skuteczny sposób wypowiedział umowy kredytów hipotecznych z uwagi na opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez pozwanych, to jest zapłaty rat kredytów. Pozwani w toku postępowania nie kwestionowali faktu opóźnienia w zapłacie rat kredytu, ale wyłącznie wskazywali na nieskuteczność dokonania wypowiedzenia umów pod warunkiem zawieszającym, a pozwany nadto wskazywał na fakt niedoręczenia przez Bank stosownych wezwań z uwagi na skierowanie korespondencji na niewłaściwy adres.

5. Zarzuty pozwanych w tym zakresie nie są trafne. Sąd podziela w związku z tym w całości argumentację przedstawioną co do tej kwestii przez powoda wskazującą na możliwość skutecznego złożenia na gruncie obowiązującego prawa oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pod warunkiem zawieszającym, a więc uzależnienie wypowiedzenia umów kredytu od faktu ewentualnego niewykonania obowiązku określonego w doręczonych pozwany wezwaniach. Skoro bowiem zgodnie z art. 89 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunek), a art. 75 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe nie przewiduje w tym zakresie szczególowej, odmiennej regulacji, to oznacza, iż także umowa kredytu może zostać skutecznie wypowiedziana pod warunkiem zawieszającym.

6. Sąd podziela także w całości stanowisko powoda co skuteczności doręczenia przesyłek Banku na adres W., ul. (...). Pozwany nie podnosił bowiem w toku procesu, aby przesyłki Banku na powyższy adres nie były wcześniej, to jest przed wystosowaniem wezwań, wysyłane i aby adres ten nie funkcjonował w ogóle przy kontaktach z Bankiem. Oznacza to, skoro fakt wcześniejszego wysyłania przesyłek na ten adres miał miejsce, iż Bank mógł dysponować aktualnym adresem dla doręczeń wyłącznie po uzyskaniu tego rodzaju informacji od pozwanego. Ponadto pod tym samym adresem mieściła się siedziba spółki, w której udziałowcem był pozwany. Oznacza to, iż adres: W., ul. (...), był niewątpliwie adresem podanym przez pozwanego dla potrzeb korespondencji z Bankiem i wysłanie wezwań i wypowiedzeń na tej adres rodzi skutki wynikające z art. 61 § 1 k.c.

7. Roszczenie banku związane z obowiązkiem świadczenia przez pozwanych w następstwie wypowiedzenia umów kredytu stało się wymagalne w kwietniu i maju 2010 r. w następstwie skutecznego wypowiedzenia tych umów. Skoro zatem pozew został złożony

24 października 2011 r., a roszczenie Banku, jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, przedawnia się po upływie trzech lat (art. 118 k.c.), to niewątpliwie roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu nie uległo przedawnieniu.

8. Z pisma procesowego pozwanych z 31 października 2013 r. wynika, iż w umowach kredytu zostało zawarte niedozwolone postanowienie umowne dotyczące ustalenia wysokości spłat rat, to jest zasad ich przeliczenia na złote przy uwzględnieniu tabeli kursowej Banku. W ocenie Sądu to rodzaju postanowienie umowne nie prowadzi wprost do rażącego naruszenia praw kredytobiorców, ani też nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Stąd pozwani nie mogą skutecznie wskazywać na brak podstaw do wyliczenia wysokości należnego świadczenia w sposób dokonany przez Bank. Niezależnie od tego dostrzec należy, iż pozwani formułując powyższy zarzut nie wskazywali jednocześnie alternatywnego, właściwego sposobu wyliczenia należnego świadczenia, co mogłoby w istocie stanowić uzasadnienie podniesionego zarzutu, a więc potwierdzać ewentualne rażące naruszenie interesów pozwanych, które sprowadzałoby się - na gruncie tej sprawy - do rażącego zwiększenia rat kredytu.

9. Nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy były także zarzuty dotyczące ewentualnego obciążania pozwanych obowiązkiem zapłaty składki z tytułu ubezpieczenia udzielonego kredytu, która – zdaniem pozwanych – powinna być płacona przez Bank. Sąd zauważył w tym miejscu, iż świadczenia pozwanych w tym zakresie były spełnione na rzecz Banku, stąd ewentualne żądanie zwrotu nienależnego świadczenia, z tego tytułu powinno być nie tylko w sposób wyraźny sformułowane, ale ponadto skierowane przeciwko Bankowi dokonującemu odpowiednich dyspozycji na rachunku pozwanych. Dodać także należy, iż na gruncie obowiązującego prawa spełnienie świadczenia przez osobę trzecią, nie podważa w jakikolwiek sposób ważności zawartej umowy, co w szczególności dotyczy także umów ubezpieczenia.

10. Wobec powyższego Sąd orzekł, jak pkt. 1 wyroku, przy uwzględnieniu także dyspozycji art. 455 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c.

11. Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.